

ΠΑΤΡΙΣ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

Ἐτησία συνδρομὴ προπληρωτὴ	Πᾶσα αἴτησις ἀπευθυντέα πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Πατρίδος»	Τὸ ἐν τῷ σώματι τῆς ἐφημερίδος
Ἐν Χανίοις καὶ τῷ τμήματι αὐτῶν μετ. 2	Τὰ ἀποστέλλόμενα ἔγγραφα καὶ μῆδηροσεινόμενα δὲν ἐπιστρέφονται	Δι' ἕκαστον στίχον . . . Γρ. 1
» Ῥεθύμνη καὶ Ἡρακλείου » 2 1)2		Ἐν ταῖς ἐδοποιήσεσι. . . » 1)2
» τῶ ἐξωτερικῷ . . . φράγμα 13	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΑΚΗΣ Διευθυντὴς καὶ Συντάκτης.	

1883

Ἐξέπνευσεν ἤδη τὸ ἔτος 1882. Παρήλθεν, ὡς παρήλθε τὸ πρό αὐτοῦ καὶ τόσα ἄλλα ἔτη, ἀφέντα ἡμᾶς, κεχρηότας μὲ ἐλπίδας κενάς. Ἀλλ' ὅτω κενά, ὅτω φροῦδαί καὶ ἂν ὑποτεθῆ ὅτι εἶνε αἱ ἐλπίδες ἡμῶν, ὀφείλομεν ἐλπίζειν, διότι ἡ ἐλπίς εἶνε οὐράνιος τροφή, δοθεῖσα τοῖς ἀνθρώποις, ὅπως ἐνδυναμῆ αὐτοὺς κατὰ πάσης δυστυχίας καὶ τῶν παλινδρομιῶν τῆς τύχης· ὅπως ἐξάγῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ ζοφεροῦ τῆς ἀπελπισίας σκοτούς καὶ ἐπανάγῃ αὐτοὺς εἰς τὰς φαιδρότητας τῆς ζωῆς. Ὄφειλομεν λοιπὸν ἐλπίζειν καὶ ἐλπίζειν πάντοτε μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πόθων ἡμῶν. Καὶ οὐ μόνον πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ χαίρωμεν καὶ νὰ γαλλώμεθα διότι κατὰ ἕν βῆμα πλησιάζομεν εἰς τὸ τέρας τῶν πόθων ἡμῶν. Χαίρε λοιπὸν νέον ἔτος 1883 εὐαγγελιζόμενον ἡμῖν μέλλον εὐτυχέστερον καὶ γλυκύτερον τοῦ παρελθόντος. Ἐπιδαψίλευτον δ' ἡμῖν τὴν εὐτυχίαν, ἣν μάτην περιεμένομεν ἀπὸ τοῦ προκατόχου σου.

Τὸ ἔτος 1882 δὲν ὑπῆρξε μὲν παραγωγὸν μεγάλων πολιτικῶν γεγονότων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄμοιρον σπουδαιότητος. Ἦτο μετριότης, μὴ ἐννοοῦσα νὰ μὲνη ἐν ἀφανείᾳ, ἀλλὰ καὶ μὴ ἔχουσα τὴν τόλμην τοῦ πράξει μέγα τι, ἔστω καὶ παραβολόν. Ὁ θεὸς τοῦ πολέμου Ἄρης τὴν ρομφαίαν αὐτοῦ ἔσεισεν, ὅπως πλήξῃ μᾶλλον ἀθώας ψυχὰς, πλεούσας ἐν μέσῳ ἐλπίδων καὶ οὐραίων ἀπατηλῶν καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὰς τῶν δεσμῶν τοῦ γῆϊνου σώματος, ἡ δρέψῃ στεφάνους νίκης, διὰ μεγάλων πολεμικῶν ἔργων κτηθείσης. Τὸ τραγικοκομμικὸν τῆς Αἰγύπτου δράμα ἀπασχόλησε κατὰ τὸ ἐκπνεῦσαν ἔτος πᾶσαν τὴν προσοχὴν τῶν Ἀνακτοβουλιῶν τῆς Εὐρώπης, περιστραφέν ἐν στενωπῷ κύκλῳ καὶ μὴ λαβὸν τὰς εὐρείας διαστάσεις ἐκεῖνας, ἃς πᾶς τις ἐφοβεῖτο. Μόνῃ ἡ Ἀγγλία ἐδρέψατο τοὺς καρπούς τῆς θαρραλέας πολιτικῆς αὐτῆς, καταστήσασα τὴν Αἴγυπτον ἐξάρτημα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν κτήσεων τῆς, διὰ τῆς παντοδυναμίου ἅμα καὶ διαρκούς ἐν αὐτῇ ἐπιρροῆς αὐτῆς. Ὡς παρεμπιπτόν ζήτημα ἠγέρθη καὶ ἡ περὶ τῶν ἑλληνοτουρκικῶν ὀρίων ἔρις, ἣτις κατέληξεν εἰς συμβιβασμὸν ὑπὲρ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς δὲ τῶν δύο τούτων σοβαρῶν γεγονότων, τῶν ἐμβαλόντων εἰς φόβους τὴν γεικὴν τοῦ κόσμου εἰρήνην, οὐδὲν ἕτερον ἄξιον λόγου κατὰ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην ἐγένετο, ἐκτὸς ἐννοεῖται τῶν συνήθων διπλωματικῶν τεχνασμάτων καὶ δολοπλοκιῶν, ὧν ἡ περιγραφὴ ἄλλοις δέδοται καὶ οὐχὶ ἡμῖν, ἔχουσι τὸ καθήκον τοῦ πραγματευθῆναι τὴν πολιτικὴν τῆς ἡμετέρας πατρίδος κατάστασιν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, καθόσω τὰ στενὰ τῆς ἡμετέρας ἐφημερίδος ὄρια ἐπιτρέπουσι.

Τὸ 1882 εὔρεν ἡμᾶς ἐν καταστάσει οὐχὶ πολὺ εὐαρέστῳ. Ἀφ' ἑνὸς κομματισμοί, ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἔχοντες, εἰς δύο στρατόπεδα τοὺς

Κρήτας διαιρέσαντες, ἠπέλθον καταπιῆσαι πᾶν εὐγενές, πᾶν ὑψηλὸν αἰσθημα καὶ κυλίεται αὐτὸ εἰς τὸν βόρβορον τῶν ὑλικῶν συμφερόντων, ἀφ' ἑτέρου τάσις ἐδεικνύετο ἐκ τῶν ἀνωθεν, ἐκ τῆς Κεντρικῆς δηλονότι κυβερνήσεως, πρὸς παραβίαν τῶν θεσμῶν τῆς χώρας, ὅπως διὰ τῆς παραβιάσεως ταύτης ἐπέλθῃ βαθμῆδὸν ἡ πλήρης τῶν προνομίων τοῦ τόπου ἐκμηδένισις. Εἶδον οἱ Κρήτες νὰ παραβιάζῃται καὶ ἐξουθενῆται ἡ σύμβασις τῆς Χαλέπας. Εἶδον τὴν ἐλευθεροτυπίαν κενὴν καθισταμένην λέξι. Εἶδον τὴν οἰκονομικὴν τῆς νήσου διαχείρισιν μὴ ἀφιεμένην εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Εἶδον τὴν ἐπίσημον τῆς νήσου ἀπογραφὴν ὑπὸ ἀνάκρισιν τιθεμένην. Εἶδον ἐν γένει πᾶσαν αὐτῶν προνομίαν, πάντα αὐτῶν θεσμῶν κενὸν καθιστάμενον γράμμα. Ἡ τοιαύτη πορεία τῆς ἀρχούσης Κυβερνήσεως ἀνῆλθε τοὺς Κρήτας καὶ κατενόησαν τὸ βάρβαρον εἰς ὃ ἄγονται διὰ τῶν κομματικῶν διαιρέσεων καὶ συνῆλθον εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἐδράξαντο τῶν χειρῶν καὶ ἀδελφοποιήθησαν πάντες κατὰ μέρος ἀφέντες πᾶν μίσος, κατὰ πᾶσαν μικροφυλοτιμίαν. Τὸ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθημα κατενίκησε παντὸς ἑτέρου χαμαιζήλου φρονήματος. Ὅτε δὲ ἡ ἸΙ' σύνοδος τῆς Βουλῆς τῶν Κρητῶν συνῆλθε, πρῶτον μέλημα ὑπῆρξεν ἡ σκέψις πῶς κάλλιον αἱ προνομίαι τῆς Κρήτης περιφρουρηθῶσι. Συνέταξε λοιπὸν ἡ σύνοδος αὕτη θεσμοὺς, δι' ὧν ἐξησφαλίζετο κατὰ τὸ δυνατόν ἡ τήρησις τῶν προνομίων τοῦ τόπου καὶ ἠνοιγέτο στάδιον εὐρύτερον πρὸς τὴν εὐμερίαν καὶ εὐτυχίαν ἀμφοτέρων τῶν συνοικῶν στοιχείων. Μολονότι δὲ ἐγνώριζε τὴν πορείαν, ἣν πάντοτε ἐπὶ τῶν τοιούτων θεμάτων βαδίζει ἡ κεντρικὴ Κυβέρνησις, συνέειχετο ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὅτι ἡ Ὑψηλὴ Πύλη κατανοοῦσα τέλος τί τὸ αὐτῇ συμφέρον, ἤθελε κυρώσει τὰ τηλεγραφικῶς ὑποβληθέντα αὐτῇ αἰτήματα. Ἀλλ' ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀγρόν ἠγόρασε. Τὴν συνῆλθε αὕτη βαδίσασα πολιτικὴν καὶ πάντοτε ὑπὸ τοῦ μειοψηφοῦντος τῆς Κρήτης στοιχείου ἀγομένη καὶ φερομένη, μὴ συναιθανομένη τὴν καὶ εἰς αὐτὸ προσγινόμενὴν βλάβην διὰ τὴν στασιμότητα, εἰς ἣν καὶ τοῦτο καταδικάζεται, ἀπέριψε τὰ τῶν Χριστιανῶν πληρεξουσίων αἰτήματα, ἐπικυροῦσα οὕτω τὴν ἐσχηματισμένην γνώμην περὶ τῶν προθέσεων αὐτῆς πρὸς ἐκμηδένισιν τοῦ Κρητικοῦ πολιτεύματος, καὶ πρὸς ἀπογύμνωσιν τῆς Γενικῆς τῶν Κρητῶν Συνελεύσεως παντὸς αὐτῆς νομοθετικοῦ δικαίωματος, μετατεπομένης εἰς ἀπλοῦν γνωμοδοτικὸν συμβούλιον.

Ἡ τοιαύτη ἀρνητικὴ ἀπάντησις ἐπέφερε πάραυτα τὴν διάλυσιν τῆς Συνελεύσεως, διαμαρτυρηθείσης κατὰ τῆς τοιαύτης πολιτείας τῆς Κυβερνήσεως. Συνεπῶς δὲ οὔτε προϋπολογισμὸς ἐψηφίσθη, οὔτε οὐδὲν ἕτερον συναφές νομοθετικὸν ἔργον ἐγένετο.

Ἡ ἀνευ ἀποτελέσματος διάλυσις τῆς ἸΙ' συνόδου τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἀφήκεν ἐκκρεμῆς καὶ τὸ βακουφικὸν ζήτημα, ἀφαιρείται

δὲ κατ' ἔτος ἑκατομμύριον ὄλων γροσίων, ἅτινα πληρωνόμενα ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν τῆς νήσου κατοίκων χρησιμοποιοῦνται πρὸς ὄφελος μόνον τοῦ μειοψηφοῦντος στοιχείου.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰς ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης παραβιάσεις τῶν ἡμετέρων θεσμῶν, καὶ τὸ ἀσυμπλήρωτον αὐτῶν, δὲν δυνάμεθα μεγάλην ν' ἀποδώσωμεν καὶ εἰς τὴν ἐπιτόπιον Διοίκησιν μομφὴν διὰ τὰ σφάλματα εἰς ἃ πολλάκις καὶ αὕτη περιπίπτει, μὴ οὔσης αὐτῇ διαγεγραμμένης τῆς πορείας, ἣν ἐπὶ ἐκάστου ζητήματος ὀφείλει νὰ βαδίξῃ.

Τοιαύτη ἡ πολιτικὴ τῆς νήσου ἡμῶν κατάστασις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἄλλ' ὑπῆρξαν καὶ εὐχάριστά τινα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀπερ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀπαριθμήσωμεν μετ' εὐχαριστήσεως ἐνταῦθα.

Μέριμνα ἐλήφθη, ὅπως αἱ Μοναὶ ἀπαλλαγθεῖσαι τῶν καταμαστιζόντων αὐτὰς χρεῶν, δυνηθῶσιν οὕτω νὰ χρησιμοποιήσῃσι τὰ ἑαυτῶν εἰσοδήματα ὑπὲρ τῆς ἐκπαίδευσως τῶν κατοίκων τῆς νήσου, καὶ ὑπὲρ ἄλλων κοινωφελῶν σκοπῶν.

Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις ἤρξατο προοδεύουσα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι. Σχολεῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον καλὰ συνεστήθησαν, ἀνα πᾶσαν τὴν Κρήτην, ὃ δὲ περὶ παιδείας Νόμος κατὰ τὸ δυνατόν ἐφαρμόζεται καθ' ἅπασαν τὴν νήσον.

Ἐλύθη δὲ κατ' εὐχὴν καὶ τὸ ἐπισκοπικὸν ζήτημα, τὸ ἐπὶ τριετίαν σχεδὸν συνταράξαν ἐξ τῆς Κρήτης ἐπαρχίας, καὶ ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι ταχέως θέλομεν ἶδει καὶ ἐν τῷ τμήματι Χανίων ἐπίσκοπον, φίλον καὶ ἀγαπητὸν τῷ λαῷ, κατὰ τὰς πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λαοῦ ἐκφρασθείσας εὐχὰς.

Ἐλπίζομεν προσέτι, διότι ἡ ἐλπίς δὲν πρέπει νὰ καταλίπη ἡμᾶς ποτὲ, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1883 τοῦλάχιστον, συναιθανομένη ἡ Κυβέρνησις τὴν παρελθούσαν αὐτῆς σφαλερὰν πολιτικὴν, θέλει σπεύσει νὰ ἐπουλώσῃ τὰς ὑπ' αὐτῆς κατενεχθείσας τῇ Κρήτῃ πληγὰς, καὶ οὕτω θέλομεν ἶδει προοδεύουσαν εἰς τὸν πολιτισμὸν τὴν ἡμετέραν πατρίδα καὶ ἐγγίζουσαν εἰς τὴν εὐμερίαν, ἣν μάτην ἀπὸ αἰῶνων ἐπιδιώκει.

Χαιρετίζομέν σε λοιπὸν, ὦ νέον ἔτος 1883, ὡς ἔτος εὐοίωνον καὶ εὐχόμεθα πάσαις καὶ πάσι ὅπως διέλθωσί Σε εὐτυχῆς καὶ πάσης θλίψεως ἀμέτοχον.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων διήλθον ἐν πληρεστάτῃ ἡσυχίᾳ καὶ τάξει, εἰ καὶ πολλοὶ παρετηρήθησαν οἱ εὐθυμοῦντες καὶ διασκεδάζοντες. Ὅταν ὁ λαὸς ἀφίηται ἐλεύθερος εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν κοινωνικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, τότε οὐ μόνον τὰς ἀρχὰς σέβεται, ἀλλὰ καὶ